

Prodiranje u gornjoj Italiji.

Nova velika pobjeda središnjih vlasti: 60.000 Talijana položilo oružje. Austro-ugarske i njemačke čete na donjem i srednjem Tagliamentu.

Njemački prijedpnevni izvještaj.

Kb. Berlin, 1. novembra.

Njegovo Veličanstvo je naredilo za 1. novembar, da se izviesu zastave i ispale pobjedničke paljbe u Pruskoj i Elzas-Lotringiji. Prilikom gonjenja u friaulskoj dolini juče je istočno od donjeg Tagliamenta 60.000 Talijana s nekoliko stotina topova položilo oružje. Time je dosadani broj zarobljenika u 12. bitci na Soči prešao 180.000 i više od 1500 topova. Talijanska 2. i 3. vojska pretrpila je težak poraz.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 1. novembra.

Talijansko bojište:

Napredovanje saveznika u gornjoj Italiji juče je krunisano novim ogromnim uspjehom. Sabijanje odstupajućih neprijateljskih masa sjeveroistočno od Latisane pružilo je vodstvu priliku, da jakim talijanskim snagama zaobilaze i presijeku odstupnicu. Njemačke i austro-ugarske divizije, koje su se zapadno od Udina približavale rijeci Tagliamentu, nastupale su sa sjevera; jednovremeno nasrnule su naprijed austro-ugarske kolone uzduž laguna prema Latisani. Mnogobrojne talijanske čete u ukupnoj jakosti od dva do tri vojna zbora, koje su zapale u najveću zabunu, odsječene su. Za malo sati bilo je zarobljeno preko 60.000 ljudi, a zaplijenjeno više stotina topova.

Austro-ugarske i njemačke čete stoje posvuda na donjem i srednjem Tagliamentu. Pojedini pokušaji neprijatelja, da na srednjem toku rijeke održi položaje mosnih brana, osujećeni su brzim nastupom njemačkih pukova. Austro-ugarske vojske, koje prodiru u području gornjeg Tagliamenta, svlađavaju, privikle planinskom ratovanju, u žilavoj volji sve terenske poteškoće.

Tako je dvanaesta bitka na Soči za vrijeme trajanja od osam dana dovela do nad svaku mjeru sjajnoga uspjeha! Austrijske primorske zemlje oslobođene su; prostrani dijelovi venecijanskoga zemljišta nalaze se iza frontova saveznika. Neprijatelj je u jednoj nedjelji izgubio više od 180.000 zarobljenika i 1500 topova.

Velika pobjeda na jugozapadnoj kapiji Monarhije novi je neprispodobiivi dokaz snage savezničkih država i naroda; dokaz, koji će zboriti jačim riječima od svega što se u posljednjim nedjeljama kod prijatelja i neprijatelja kazalo i napisalo o sadašnjosti i budućnosti.

Istočno bojište i Arbanija:

Nema ništa novog.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 1. novembra.

Na zapadu, istoku i Mačedoniji nikakvih većih borbenih djelatnosti.

Talijansko bojište:

Našim brzim udarcima na istoku, nesravnjivo žilavoj uzdržljivosti naših četa na svim frontovima, naročito na zapadu, imade se zahvaliti, da su operacije protiv Italije mogle započeti i tako uspješno se nastaviti. Juče su savezničke čete 14. vojske ovdje izvele novu veliku pobjedu. Dijelovi neprijateljske vojske postavile su se za borbu. U planinama i u friaulskoj nizini do željeznice Udine-Codroipo-Treviso povukao se neprijatelj boreći se na zapadnu obalu rijeke. Položaje mosnih brana držao je neprijatelj na istočnoj obali kod Pinzana, Dignana i Codroipa, a prema Udinama u naprijed pomaknutom zalazničkom položaju neprijatelj se žestoko opirao da pokrije odstupanje svoje treće vojske na zapadnu obalu Tagliamenta.

Tjerane pobjedničkom voljom a nastupajući u odlučnim smjerovima, koje je odredilo obazrivo vodstvo, izvojskali su ovdje njemački i austro-ugarski korovi uspjeha, kakvih rijetko imade i u sadašnjem ratu. Mosne brane Dignana i Codroipa zauzete su na juri od pruskih lovaca te bavarske i württemberske pješadije. Na svim bo-

jištima oprobane brandenburške i šeske divizije u nesuzdržljivom nletu probiše sa sjevera talijanski zalaznički položaj istočno od donjeg Tagliamenta i suzbile neprijatelja natrag, dok su oprobani austro-ugarski korovi od Soče ovamo nadirali prema posljednjem neprijateljskom prijelazu kod Latisane. Udarcem sa sjevera odrezani, obuhvaćeni s obje strane, Talijani su — 60.000 njih — položili oružje! U ruke pobjednika palo je više stotina topova. Broj se zarobljenika iz prve nedjelje tako uspješno provedene sočanjske bitke povisio time na preko 180.000 ljudi, a broj zaplijenjenih topova na više od 1500! Ostali je plijen u srazmjeri s ovim brojevima.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Njemački večernji izvještaj.

Kb. Berlin, 1. novembra.

Wolffov ured javlja: Na zapadu i istoku nikakvih značajnih događaja. Neprijateljske čete, što susenalazile na istočnoj obali Tagliamenta kod Pignane i Latisane, odbačene su ili zarobljene.

Njegovo Veličanstvo u Istri.

Kb. Trst, 1. novembra.

Njegovo Veličanstvo je danas razgledalo istrijsku obalsku odbranu i posjetilo je nekoliko gradova Istre.

Prodiranje u gornjoj Italiji.

Raščišćavanje istočne obale Tagliamenta.

Kb. Beč, 1. novembra.

Iz ratnog stana za štampu javlja se: Raščišćavanje istočne obale Tagliamenta napreduje i dalje. Kod Latisane i Pinzana uništena su jača talijanska odjeljenja i uveden je veliki broj zarobljenika.

Opsadno stanje u cijeloj Italiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 1. novembra.

Francuski listovi javljaju: U nedjelju u jutru u cijeloj je Italiji proglašeno opsadno stanje. Kralj Italije prekinuo je svoj put za front i vratio se u Rim.

Magjarska štampa o sjajnim uspjesima u Italiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Budimpešta, 1. novembra.

Ratni dopisnici i kritičari potvrđuju sjajni uspjeh prve borbe na Tagliamentu i sravnjuju talijanski poraz s porazom kod Tannenberga. Ratni dopisnik „Budapesti Hirlap“a javlja: U kratkom vremenu izvršice se prelaz preko Tagliamenta, tako da se s pravom može očekivati gonjenje preko rijeke. Prodiranje Kroatina prema Tolmezzu dovedeše Talijane u još kobniji položaj. Dopisnik „Ujsaga“ upozoruje na ovu značajnu okolnost: Dosada su Talijani većinom upotrebljavali konjicu u svojoj zaštićenosti, a sad upotrebljavaju i pješadiju u većem broju. „Pester Journal“ ističe ogromni plijen, među ostalim topovima i mersere od 30,5 cm., koji su trebali prvi put da budu upotrebljeni u idućoj talijanskoj ofenzivi. Zaplijenjeno je u vrlo velikoj količini životnih namirnica i stočne hrane.

Švajcarske banke obustavile promet sa talijanskim valutama.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 1. novembra.

Najuglednije švajcarske banke obustavile su promet sa talijanskim valutama.

Pobjedom središnjih vlasti otklonjena opasnost za Švajcarsku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 1. novembra.

„Züricher Nachrichten“ u pišu: Zbog događaja na Soči odahnuće sva Švajcarska. Na taj je način nestalo opasnosti jednog kombinovanog proboja saveznika kroz Švajcarsku. Sada je Švajcarskoj mnogo laglje.

Nova talijanska vlada.

Kb. Lugano, 1. novembra.

Kabinet Orlando razlikuje se od prethodnog, osim istupanja Bossella još bitno i time, što su ukinuti položaji

ministra bez portfelja. Od ministara, koji su takve položaje imali, ostao je samo Bissolati. Osim Bissolatia zastupa reformističku komorsku frakciju Bereneni, koji je kao ministar prosvjete zamijenio Ruffinia; on pripada grupi Salandre i nedavno je pratio kralja na njegovom putu u Francusku i Belgiju. Nitti i novi ministar Guffelli bili su članovi prve talijanske misije u Sjedinjenim Državama. Ministar vojni Giardino, koji je neposredno poslije svog govora u komori otputovao bio na front, odbio je poslije razgovora sa Orlandom da i dalje ostane na svome mjestu, njega je zamijenio general-lajtnant Alfieri, dosadani glavni komesar za ishranu. Dosadanj stručnog ministra poljoprivrede Raineria zamijenio je poslanik Miliani, o čijoj se stručnoj sposobnosti i političkom držanju vrlo malo zna. Dari, koji je kao ministar za javne radove zamijenio reformistu Bonomia, pripada desnicu i bio je, kao i Orlando intervencionista, ali je u posljednje vrijeme mnogo manje istakao intervencionističke ciljeve, nego li Orlando u svome govoru u komori. Socijaliste nisu ušle u kabinet, ali će socijalistička stranačka uprava i njena frakcija u komori s pogledom na ratni položaj odustati da vladi stvara teškoće.

Saveznička pomoć Italiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Lugano, 1. novembra.

Agenzija Stefani javlja: Na talijansko bojište su stigle francuske i engleske čete, kao i ratni materijal. Francuska štampa ne javlja, u čemu i u koliko se sastoji ova ratna pomoć, ali naglašuje, da se ovaj čas radi samo o moralnoj pomoći, koju Francuska šalje svojoj braći u nevolji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 1. novembra.

Francusko- engleska pomoćna vojska stajae pod zapovjedništvom generala Castelnau i Focha. „Echo de Paris“ piše, da saveznički tek sada uvidjaju, koliko su lakoumno zapuštali talijanski front, pa bi bilo bolje, da se Sarrailova vojska sva povukla sa Balkana i upotrijebila za ofenzivu protiv Trsta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 1. novembra.

Havas javlja: Po želji talijanske vlade iz Rima su otputovali članovi francuskog kabineta i engleski izaslanici.

Kb. Bern, 1. novembra.

„Reuter“ javlja iz Washingtona: Ministarstvo finansija pozajmilo je Italiji daljih 230 milijuna dolara za isplatu uglja i drugih artikala, kupljenih u Americi.

Kb. Amsterdam, 1. novembra.

Reuter javlja iz Washingtona: Državni tajnik Lansing imao je konferenciju s talijanskim poslanikom o talijanskom položaju.

Zabranjen socijalistički kongres u Rimu.

Kb. Ženeva, 1. novembra.

Upravnik grada Rima je zabranio da se sutra održi socijalistički kongres.

Debata o pitanju mira u engleskom donjem domu.

Kb. Rotterdam, 1. novembra.

Parlamentarni izvjestilac „Daily Telegraph“ piše, da postoji namjera, da se idućeg ponedjeljka otvori u donjem domu debata o pitanju mira i o Elzas-Lotringiji.

Nova španska vlada.

Kb. Madrid, 1. novembra.

Garcia Prieto nije primio ponudu za sastav kabineta. Kralj je Mauri povjerio sastav kabineta.

Zatvorena francusko-španska granica.

Kb. Lugano, 1. novembra.

Francusko-španska granica je zatvorena.

Kancelarska kriza u Njemačkoj.

Kb. Berlin, 1. novembra.

Centrumaški organ „Germania“, koji stoji blizu grofu Hertlingu, demantuje juče raširenu vijest, da je grof Hertling odbio ponudjenu mu stolicu državnog kancelara i piše: Pregovori se vode dalje. Pri tome je juče i danas došlo do novih stajališta, na čijem osnovu se možemo opravdano nadati, da će doći do povoljnog rješenja sa grofom Hertlingom kao državnim kancelarom.

Njemačka akcija u baltičkom moru.

Kb. Petrograd, 1. novembra.

Po posljednjim događajima Nijemci su potpuno evakuisali poluostrvo Werder, koje su opustošili cijelu napuštenu oblast. U mjerodavnim vojnim krugovima objašnjuje se nastala tišina na bojištu na Istočnom moru time, što neprijatelj namjerava da na ostrvima Oesel i Dagoe stvori sebi čvrstu bazu, sa koje bi se dočepao revalskog zaljeva.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 1. novembra.

Wolffov ured javlja: U biskajskom zaljevu i Sjevernom moru naše su podmornice ponovo potopile 2 parna broda i 9 jedrenjaka.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Iz bugarskog saboranja.

Kb. Sofija, 1. novembra.

Danas je ministar predsjednik Radoslavov odgovorio u saboranju na interpelaciju, koju je opozicija podnijela u pitanju o snabdijevanju. Radoslavov je rekao: Uprava službe za ishranu je uvijek tome pitanju poklanjala naročitu pažnju, pa s toga odbija optužbe, koje je govornik istakao o izvozu, koji je uvijek vršen po uputstvu pomenute uprave. Ministar predsjednik je zatim istakao odlične odnose, koji danas postoje između Bugarske i njenih saveznika. Lakoumne optužbe mogle bi tim odnosima donijeti samo štete. Radoslavov je uvjerio, da zemlja ne će trpiti oskudicu u životnim namirnicama, dokle god rat bude trajao. U toku svog govora Radoslavov se ovlas dotakao i manifesta holandsko-skandinavskog odbora, odbijajući sa ogorčenjem nepravdu, koja je tim manifestom nanijeta bugarskom narodu. S čvrstim pouzdanjem bugarski se narod nada u povoljan ishod svoje stvari.

Finski pokret za slobodu.

Kb. Helsingfors, 1. novembra.

Odbor za ustavne zakone svršio je izradu zakona za novi politički poredak. Oni između ostalog određuju, da od dana obnarodovanja tog zakona, kada on stupa i na snagu, senat odmah preduzme mjere radi izbora predsjednika finske republike. Dužnost predsjednika će privremeno vršiti predsjednik senatorskog izvršnog odbora. Listovi donose, da će predsjednik senata Swinhuwud biti izabran za predsjednika finske republike.

Kb. Petrograd, 1. novembra.

Finske vlasti se protivio da u poslovima za napuštanje gradova rade zajednički sa vladinim organima. Prema narednji privremene vlade Petrograd, Kronstadt i cijela Finska potpašće pod zapovjednika sjevernog fronta.

Royalistička zavjera u Francuskoj.

Kb. Ženeva, 1. novembra.

Iz Parisa se javlja: Interpelacija koju je najavio poslanik Constant o royalističkoj zavjeri vjerovatno će izazvati tajnu sjednicu, jer to zahtjeva i samo tugaljivo pitanje, kao što je objašnjavanje o porijeklu otkrivenog oružja.

Rusija poslije revolucije.

Ruski privremeni parlament.

Kb. Petrograd, 1. novembra.

Privremeni parlament zaključio je većinom od 102 glasa protiv 95, da odbije zakonsku osnovu komisije o savladjivanju anarhije i primio je jednoglasno predlog, kojim se od predsjednika ministarstva zahtjeva hitna iz-

java, da li se vlada i republikanski savjet namjeravaju baviti zakonskom osnovom o ekonomskim odborima. Za tim je privremeni parlament dovršio rasprave o narodnoj odbrani, ne odobrivši ni jedan od predloženih pet dnevnih redova. Samo je jedan, umjeren sastava primljen, sa 141 protiv 132 glasa, ali je u poimeničnom glasanju, sa 139 protiv 135 glasova odbijen. Onda je u privremenom parlamentu počela debata o objašnjenjima ministra spolnih poslova, Tereščenka. Prvi je uzeo riječ Miljukov, vodja kadjeta.

Kb. Stockholm, 1. novembra.

U ruskom privremenom parlamentu držao je Tereščenko govor o spolnoj politici. Zbog objašnjenja sadašnjega položaja na razlikuje u sadašnjem ratu tri strane: strategijske zadatke vojske, diplomatsko djelovanje i sadašnje i buduće ekonomske odnose između država. Nijemci hoće da izoluju Rusiju od zapada, ali ne pomoću aneksija, nego mirnim rastavljanjem političkih jedinica, koje bi gravitirale prema Njemačkoj. O Kuroniji kaže govornik, da se ne može odobriti, da se Rusiji otme prilaz na more, slobodno od leda. Rusija mora dati otpora. Slučajni strategijski uspjesi neprijateljevi ne mogu riješiti pitanje, da li će ova ili ona zemlja pobjediti ili ne. Pošto je njemačka aneksionistička politika za nas opasna, moramo nastaviti rat u uskom sporazumu sa saveznicima i zajedno s njima riješavati pitanje o ratu i miru u ovom ratu. Dalje je Tereščenko govorio o Poljskoj i naposljije rekao, da pogodbe demokratskog mira moraju sadržavati cijelu formulu ruske demokracije.

Odgodjen opšti kongres radničkih i vojničkih savjeta.

Kb. Moskva, 1. novembra.

Opšti kongres radničkih i vojničkih savjeta, koji je bio odredjen za 2. novembar, odgodjen je za 7. novembar.

Sudbina carske porodice.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 1. novembra.

Ruska vlada je dozvolila, da djeca cara Nikole mogu otputovati u Englesku.

Najnovije brzojavne vijesti.

Zabranjen izvoz kubanskog šećera u neutralne zemlje.

Kb. Rotterdam, 1. novembra.

„Reuter“ javlja iz Washingtona: Kubanska vlada zabranila je izvoz rafiniranog šećera u neutralne zemlje.

Engleski list protiv imperijalističkih težnja sporazuma.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 1. novembra.

„Manchester Guardian“ piše povodom Bartousovog programnog govora: Ljudi, koji zagovaraju i preporučuju za Francusku izvanredne ratne ciljeve, škode samo interesima sporazuma. Engleska se ne bori, da neosporivo njemačke zemlje osvoji za Francusku, bilo to na lijevoj obali Rajne ili u oblasti Saare. Sporazum može pobjediti samo ojačanjem vojničkoga duha u Rusiji, ali za to postoji slaba nada, dok ruske demokratske vodje mogu govoriti, da sporazum nastoji ostvariti svoje imperijalističke osnove.

Grad i okolica.

Istorijski kalendar.
Na današnji dan, 2. novembra 1582. godine otvorena je u Lepoglavi prva gimnazija u Hrvatskoj. Predavanja su naravno, kao u ono vrijeme gotovo po cijelom svijetu, bila na latinskom jeziku, koji se u Hrvatskoj kao nastavni jezik održao do prije sedamdeset godina. — 2. novembra 1642. godine bila se u toku 30. godišnjeg rata druga bitka na Breitenfeldu blizu Leipziga, na istom mjestu, gdje je deset godina prije toga švedski kralj Gustav Adolf pobjedio, ali i sam našao smrt na bojištu. U drugoj breitenfeldskoj bitci, 2. novembra 1642. godine opet su pobjedili Švedjani pod komandom generala Torstensonona na carevim trupama, kojima je komandovao general Piccolomini. — 2. novembra 1804. godine u početku prvog ustanka na-

pušio je Beograd predjašnji vezir Aga Hasan-paša. Od zakonite vlasti ostao je u Beogradu samo komandant tvrđave Sulejman-paša, a gospodar situacije bio je u stvari vođa „Krdžalija“ Gušanac Alija. Od tada su ustanici otpočeli energičnijim operacijama protiv Beograda, koje su poslije dugih borbi krunisane zauzećem grada (na sv. Andriju 1806. godine), a zatim je kapitulirala prvo donja, pa najzad 7. marta (po novom) 1807. godine i gornja tvrđava. — 2. novembra 1846. godine umro je švedski pjesnik Esaias Tegnéer.

Preminula.

Katarina, poč. Milana Kurtovića sudije, a mati Milorada Kurtovića, sudije, preminula je juče u jutru naprasno, a danas poslije podne u 2 sata biće pogrebena.

Pozivaju se:

Tipografi, članovi društva kao i porodice onih, koji su internirani ili u ropstvu, da javi svoje tačne adrese, sa brojem članova u porodici koji se nalaze kod kuće, predaju Nikoli Stefa-

noviću, tipografu, od 11—2 sata poslije podne, koji je sa stanom u Beogradskoj ulici broj 12.

Narodna privreda.

Ne sadite suviše gusto voćke u voćnjacima.

Odstojanje na kome se saće voćke jedna od druge utiče ne samo na dužinu vijeka zasadjanih drveća, nego i na prinose voćaka. Otuda, kad se zasnuva jedan voćnjak od budi koje voćke, treba svagda znati na kom će se odstojanju drvo od drveća posaditi.

Voćkama je kao i drugim biljkama za porast i donošenje roda potrebno ne samo dovoljno hrane nego još i vazduha i svjetlosti.

Kad su voćke suviše gusto posadjene, onda na svako drvo ostaje srazmjerno mala zapremina zemlje, jer je i mala površina zemlje oko svakog drveća. Mala zapremina kažemo, jer žile svake voćke mogu ići samo do izvjesne dubine,

pošto je i njima kao i nadzemnom djelju voćke vazduh potreban za disanje. Kad se oni sastojci koje ta određena zapremina zemlje u sebi sadrži, većim dijelom iscrpe, a iscrpice se poslije izvjesnog broja godina, onda će i plodnost drveća početi da opada, pa će se i samo drvo kloniti padu. Voćke neće imati mogućnosti da širenjem žila u širinu potraže izvan određene im zapremine zemlje nove sastojke, novu hranu, jer će naići na žile susjednih drveća. Ako su pak voćke zasadjene na dovoljnom odstojanju jedno od druge, imaće na raspoloženju i veću površinu, odnosno zapreminu zemlje, pa će razumije se i duže vremena trajati.

Istina je, da se ona potrebna hrana koju biljke izvlače iz zemlje može vraćati zemlji putem đubrjenja; ali se gusto posadjeni voćkama ne može dati u dovoljnoj mjeri vazduha i svjetlosti, koji utiču na rodostojnost drveća.

Kad su voćke gusto posadjene, one neće imati dovoljno prostora da razviju svoju krunu; čiji je oblik svojstven svakoj vrsti voćke, kruna će kod takvih voćaka biti neprirodne, izdužene, jer, kad

se već budu dodirivale, one će iz ladjvino bježati ka svjetlosti. Da će doista, kruna kod gusto posadjanih voćaka biti neprirodne, suviše izdužene, može se svaki uvjeriti, kad posmatra krunu od jedne iste voćke u voćnjaku gdje su drveća posadjena na dovoljnom odstojanju i u voćnjaku gdje su drveća posadjena suviše blizu jedno do drugoga. Zbog toga, što često posadjena drveća bježe u visinu i rva se biljna snaga, sav biljni rad za ishranu drveća prenosi u gornje dijelove kruna. Tamo se razvijaju grančice i rodni pupoljci, tamo se obrazuju i cvjetovi, a tamo se zameće i plod. Ali će rodostojnost drveća biti relativno manja nego li kad se voćka normalno razvija, jer znamo da na vertikalno upravljenu granama ima uvijek manje roda nego li na horizontalno upravljenu granama. Dobar je dio kruna, koji se nalazi u zasjenku potpuno neaktivan; na njemu nema ni cvjetova, pa prema tome ni ploda, pa često puta ni lišća. Taj već dio potpuno ogoļjava, suši i izumire. Pošto se kod izduženih drveća plod stvara i održava samo na gornjem dijelu kruna, to će svaka i primos u rodu biti manj

nego li kad se plod obrazuje po cijelom obimu kruna. Primos će biti manji i zbog toga što se cvjetovi teže oplodjavaju kod gusto posadjanih voćaka, jer u nema dovoljno promaje, vjetra za prenos polenovog praška. A o kakvoći, o ljepoti, o boji ploda i da ne govorimo, jer kakav može biti plod koji sazrijeva u zasjenku, tamo gdje smećani zranci nikad ne dopiru?

Poljoprivrednici, koji suvise gusto sade voćke čine jednu vrlo rđavu uslugu ne samo sebi nego naročito svoje potomstvu, svojoj djeci, jer mjesto da im ostave u nasljedje voćnjak u punoj snazi, ostavice im iznjurena drveća od kojih ona nikakve koristi neće imati.

Ako su pak voćke posadjene na dovoljnom odstojanju, grane se neće razvijati samo u jednom pravcu više manje vertikalno, nego u svima pravcima. Pod će se obrazovati po cijeloj kruni, pa će se još blagodaraci boljem strujanju vazduha i lakšem prolihanju smećanih zrakova pod mnogo povoljnijim pogodnima razviti i sazrijeti

(Svršice sc.)

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Priposlano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Priposlano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
 DIPLOMIRANI DENTIST
 Beograd, Kralj Milana ul. 57,
 specijalista za vještačke zube u zlatu i kaučuku po najboljoj američkoj metodi. Izrada solidna. Materijal najbolje kakvoće. Prima od 8—12 i 2—6 sati po podne. 941

Dentista F. B. Brill
 — Beograd. —
 Makedonska ulica broj 5.
 (do pošte)
 „Amerik. specijalista“

„ZUBE“ vještačke u zlatu i u kaučuku samo se u mome ateljeu izrađuju po najboljem originalnom američkom sistemu. Prima od 8—12 i 2—6. 823-1

Specijalista za kožne i venerične bolesti

Dr. Milivoje G. Germanović
 prima od 1—3 poslije podne.
 Kralja Aleksandra ul. 84.
 33621-1

ZUBNI LEKAR
HRISTINA ORLUŠIĆ
 stanuje Terazije br. 9.
 I. sprat.
 Ord. od 8—12 prije podne, i od 2—6 poslije podne. 33567-1

Kupovine i prodaje.

Klavir mignon, crni
 je odmah na prodaju. Vidjeti se može od 11—12 sati prije podne. Adresa u predništvu pod „Klavir 610“. 33626-2

Kaput muški zimski

od engleskog stoja i dva crna zaketa sa prslucima, sve dobro očuvano, na prodaju. Upišati predništvo pod „kaput 612“. 33642-2

Namještenja.

Traži se dobra kuharica, koja će imati stan i dobru platu. Upišati Terazije 8, zlatarsku radnju. 33632-3

Mladja ženska

čista i sposobna za posluživanje traži se. Dobra plata i kost. Upišati u Hilendarskoj ulici br. 10. 33637-3

Služavku mladju

za ceo kućevni posao traži se kod manje porodice. Upišati Topličin Venac br. 7, I. sprat desno. 33640-3

Tražim dva mladja

i dva starija mladja za sve poslove. Pored plate može imati hranu i kvartir. Adresa u Adm. instr. „Beogradskih Novina“ pod znakom „Mamak 613“. 33645-3

Stanovi.

Više stanova
 većih i manjih u ulici Cara Uroša br. 65, na dunavskom kraju, izdaju se pod kiriju odmah. Za uslove upitati u kafani u istoj kući. 33507-4

Stan za samca

namještena soba s lica ulice, zaseban ulazak, električno osvetljenje, izdaje se odmah. Upišati u administraciji ovog lista pod „Cist 609“. 33625-4

Izdaje se stan

u Kosovskoj ulici broj 13. Gore ima tri sobe a u suterenu soba, kuhinja i podrum. 33633-4

Razno.

Krečarević,
 predsednik suda, nemože slaviti Svetog Dimitriju, zbog slabosti. 33617-5

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Geneva za Acu Dinicu da izvesti moga brata Gjoku Vasojevića monopolskog činovnika da je njegova sestra stigla sa troje djece u Beograd, da je u oskudici odmah da joj izradi da se što veća suma novaca odmah isposlije na adresu Stara crkvenaulica 39, Beograd. 33624-8

Jovanu Premoviću, Geneva, Casse 3545, M. B. Genf. Schweir. Molim za izvještaj o mom mužu Milutinu Nikoliću, obučaru iz Šapca, koji je nestao 24. septem. 1914. god. i od onda neznano ništa za njega. Čulo se da je nestao u borbi na Gučevu. Bio je vojnik 2. poziva, narednik 6. puka, 3. bataljona. Blagodari Leposava Nikolić, kafedijer, Sabac, Jevremova ulica 34. A-2767-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj muž Života Ranković iz Rabrova, od dužeg vremena nije mi se javljao. Molim izvestite me da li je živ. Ranković Ljubica iz Rabrova, okrug smederevski. 33638-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim vas da mi učinite dobru, da mi se pošlje pomoć od Crvenog Krsta, jer sam radila kao dobrovoljna-sestra od 1912—1915 god. i mislim da treba Crveni Krst da mi učini dobru te da mi pošalje pomoć, jer sam ostala bez ikakvih sredstava. Radila sam sa Dr Stajčićem u valjevske bolnici, hirurško odjeljenje. Mnogo blagodarna Ivanka Gjinović, Dušanova ulica 27 Valjevo. 33631-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim vas lepo da me izvestite preko ovih novina za moga sina Svetozara Radosavljevića; iz sela Vranica. Blagodarna majka, Radojka Radosavljević, selo Vranica pošta Umka. 33635-8

Moj sin Dragutin Dimitrijević, kaplar 1. bataljona, 3. čete 19. puka kadrovske, ostao je kao ranjen u Kragujevačkoj bolnici pred evakuaciju Kragujeva. Od tada nije mi se javio, pored mog tolikog traženja neznam šta je dalje bilo sa njim, da li je umro, ili je gdje evakuisan. Molim sve njegova i moje poznanike i prijatelje, ako bi ma šta saznali o njemu da me izveste. Pored moje velike blagodarnosti dobice i pristojnu nagradu. Andrija Dimitrijević trgovac iz Kraljeva, Jägerstrasse 24 A-2768-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Case M. B. 3545. Molim vas dostaviti mome bratu sljedeće: Radomiru A. Jovanoviću (p-naredniku i čete pionske, pošta Nr. 315.) Dragi i mili bato, zdravo sam i dobro, za mene nebrini ništa. Vljaklo nije dolazilo ovde u Beograd, kod kuće su svi živi i zdravi. Dragič im piše često. Javljaš se meni na adresu Rad. A. Jovanović, Pers. Sam. Station, Belgrad, Pozdravlja te Radivoj A. Jovanović.

Jovanu Premoviću, Geneva, za Mihailu R. Dimitrijevića, Case M. B. 3064. Geneva. Poštovani gospod. Milko, zdravo sam i dobro, moja je adresa: Radivoj A. Jovanović, Pers. Sam. Station, Belgrad. Pisao sam vam mnogo puta, ali su pisma lutala, jer vam nisam znao tačnu adresu. G-dja Mara sa Joyom, Rakom i Srećkom živi su i zdravi, kao i mnoga va pozdravljala. 33618-g-8

BELGRADER ORFEUM

ZIMSKO POZORISTE (PRIDE BOULEVARD) ULAZ SA STRANE ZMAJEVE ULICE.

DANAS u 8¹/₂ sati u veče

VELIKA PREDSTAVA

NOVEMBARSKOG RASPOREDA ZIMSKJE SEZONE.

TRUPA — CAPE akrobatski velosipediste

Sestre Enders
Louise Wanthaler
Sestre Wiesinger
2 RENLOWA 2
Hilde Ernau
René von Perlaky
GRETA TELTSCHER

Nedjeljom poslije podne znatno spuštene cijene.

Izveštavamo prijatelje i poznanike, da je naš dobar i nikad neprežaljeni suprug, otac, tast i djeda

Toša Milićević
 rentijer
 preminuo 31. oktobra u 10¹/₂ sati prije podne, poslije dugoga i teškoga bolovanja u 72. godini.
 Sahrana je bila 2. novembra u 9¹/₂ sati prije podne. Opijelo u Voznesenskoj Crkvi.
 Beograd, 31. oktobra 1917. Studenička ulica br. 14.

Ožalošćena porodica:
 supruga Katarina; kćeri: Katarina i Desanka; sinovi: Dušan i Borivoje konjić. poručnici; zetovi: Milan-S. Tucaković, inžinjer. pukovnik i Radmilo V. Milić, apotekar; unučad: Ika i Jelisaveta Tucaković. 33641

Nesretna Jelena Petrović — Čekerevac sa kćerima
 davaće svojim milim i nikad neprežaljenim

Nikoli Petroviću — Čekerevcu
 pukovniku i

Mihailu N. Petroviću — Čekerevcu
 kandidatu inžinjerstva,

tro-godišnji pomen u nedjelju 4. novembra 1917. god. u 10 sati prije podne u kruševačkoj novoj crkvi.
 Kruševac 1917. god. 33644

Obuće
 ženske, muške i dječije.

Sandala, Papuča, Blokeja, šnura i krema za obuću
 prodaje na tuce i na par

Obućarska radnja
Miloša Savića
 Kolarčeva ul. br. 10, Beograd.

G. IDELSON
 OPTIČARSKA RADNJA
 Beograd, Knez Mihajlova 21.

Veliki izbor cvikera, naočara, tonjona i t. d., u duble zlatu, niklu i kornjači. Savjesna izrada naočari po ljekarskom uputstvu. Stovarite fotografskih aparata i materijala za fotografije. Sopsvena radionica sa električnom snagom. Stovarite hirurških instrumenata i bandaza. Izrada ortopedskih aparata i steznika. 32887

HOTEL CARIGRAD
 DONJA ULICA 93, PREKO PUTA ŽELJEZNIČKE STANICE.
 Otvoren do 1 sata noću. Prvoklasna kuhinja, odlično piće. Hrana u Hotelu, a daje se i van uz umjerenu cijenu. 969

Gojana postavljena kućna obuća!
 ženske i muške u svima veličinama, od 22 do 40 kruna.

Ženske, muške i dječije obuće od boksia i ševroa, plitke i duboke, dobrog kvaliteta, preporučuje stovarište obuće

RADIVOJA SAVIN I DRUG
 Knez Mihajlova 7 — porod. „GARA“

Preporučuje se mušterijama da se požure nabaviti Gojana kućne obuće dok još veliki izbor traje. 33388

Jovanu Premoviću, Geneva. — Djeca poštivog učitelja Cvetka Ljubenovića iz Biloja i Milice Ljubenović učiteljice iz Beograda u velikoj su oskudici u selu Predejani. Molim vas da mi se pošalje što skorije pomoć na adresu Mika Burilčić trgovac Leskovac, za djecu Cvetka, Ljubenovića iz Predejana. Molim pošljeti vas Mileva Radovanović iz Predejana. 33615-8

Sudbina je htjela, da nam nanese najteži udar, uzevši nam za navjek neprežaljenog supruga, zaštitnika i branitelja, dobrog brata, devera, sirića i pašenoga

Svetozara Grkovića
 sreskog načelnika i blagajnika „valjevske štedionice“
 koji je preminuo 29. jula ove godine, kao divizijski blagajnik srpske vojske, daleko od svoga doma, svoje rodbine i svojega zavičaja, u 57. godini svoga života.
 Valjevo, 24. oktobra 1917. god.

Ožalošćeni:
 supruga Milka; brat Milutin; snaha Mara; sinoviće Radmila i Ljubica; pašenog Milan Banković, sveštenik; svastioći: Siniša, Zaviša, Dragobrat i Mileva sa ostalom rodbinom. 33607

Naša mila i nikad neprežaljena

MILEVA - MICA
 supruga Nikole Ž. Simonovića učitelja u Zalogovcu,
 umrla je 29. oktobra 1916. godine u Zalogovcu, a sahranjena 2. novembra iste godine u V. Pčelici kod Rekovca. Godišnji parastos davali smo joj u nedjelju 28. oktobra ove godine u crkvi veliko-pčeličkoj. Ovom prilikom izjavljujemo vječitu blagodarnost svima onima, koji nam se u nevolji nadjose, kao i onima, koji nam saučesća izjaviše, te nam tugu koliko toliko ublažiše.

Ožalošćeni:
 udaljeni suprug Nikola Z. Simonović, učitelj i rezervni oficir; djeca; Ljubinka i Bosiljka; mati: Sindjelija M. Popović u V. Pčelice; braća: Dušan i Svetomir M. Popović; sestre: Katarina St. Stepanović iz Rekovca, Poleksija i Leposava, i ostala mnogobrojna familija. B.1265

Izveštavamo srodnike i prijatelje, da ćemo u nedjelju 4. novembra ove god. u 10¹/₂ sati prije podne u palanačkoj novoj crkvi davati polu-godišnji pomen našoj miloj i nezaboravljenoj majci.

RADOJKI
 udovi poč. Dimitrija Hranisavljevića i trogodišnji pomen našoj dobroj i rano preminuloj sestri

Hristini (Hristi) Hranisavljevićevoj
 moleći ih, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.
 Palanka, Novembra 1917. god.

Za svagda ožalošćeni
 kći i sestra: Katarina; sin i brat: Svetozar D. Hranisavljević. 33630